

A harctéren elesettek özvegyeinek és árváinak ellátása.

A katonai özvegyek és árvák ellátásáról szóló törvényt 1907-ben ugyan megjavították, mindazáltal nemcsak alatta marad az erre vonatkozó német birodalmi törvénynek, de a létminimum követelményeinek sem felel meg.

A *hadnagy* özvegye 750, a *századosé* 1000 korona nyugdíjat kap. A *nevelési pótlék* az özvegyi nyugdíj egy ötöde, a teljesen árváé annak fele. A tényleges tisztek özvegyeit és árváit azonban a kaució is megvédi az inség ellen, de hogyan állunk a *tartalékos tisztekével*, akik tudvalevőleg a tiszti rangnak csak az alsóbb fokozatait töltik be? Még nyomoruságosabb a a legénységi állomány hozzátartozóinak a helyzete. A *közember* özvegye évi 72, az *örvezetőé* 96, a *tizedesé* 120, a *szakaszvezetőé* 180 koronát kap. Azoknak az özvegyei, akik az ellenség előtt elesettek vagy pedig sebesülés vagy a háborus fáradalmak következtében egy *éven belül* meghaltak, még évi 96 korona pótléket kapnak, de azt is csak arra az esetre, ha és ameddig teljesen keresetképtelenek és vagyontalanok. A *nevelési pótlék* évenként és fejenként 48, a teljesen árváké 72 korona.

Az ugyancsak 1907-ből való *német* törvény határozmányai egészen mások. Mindezekelőtt különbséget tesz a *békében* való és a bőségesebb *had* ellátás közt. Itt csak az utóbbiról lesz szó.

Az *alantas tiszt* özvegyéé 1200, a *törzstiszté* 1600 márka. Az *altisztek* özvegyei 5—600, a *közlegényekéi* 400 márkát kapnak. A legénységi állománybeliek árvái 168, ha teljesen árvák, 240 márka nevelési pótlékban részesülnek évenként. Ez az ellátás általában kielégítőnek mondható, mindazáltal hallatszanak hangok, amelyek ezt az ellátást a *társadalmi állásnak megfelelően emeltetni kívánják*.

Bármily szűken vannak is megszabva ezek az összegek, bizonyos, hogy honnan való fedezésük nagy gondot fog okozni pénzügyminisztereinknek. Viszont azonban bizonyos az is, hogy azokat, akik a haza védelmében vesztették el munkaképességüket akár részben, akár egészben, azokat, akik a háboru miatt lettek özvegyekké és árvákká, nem engedjük nyomorogni. Egyenesen lehetetlenség, — írja *Rauchberg* dr. — a mai viszonyok között az 1875-ben megállapított tételek szerint eljárni. Nemcsak az általános megélltetés és a pénz vásárló ereje változott meg azóta lényegesen, hanem szociális érzésünk is. Amit a békében megvalósítani elmulasztottunk: a rokkantak ellátásának reformját, most sürgősen meg kell csinálnunk. Az 1907-ben eszközölt javítás, amely a hátramaradottakra vonatkozik, főleg a legénységi állományát illetően nem kielégítő és új alapokra helyezendő. Aki azt hiszi, hogy a társadalmi jótékonyság pótolhatja azt, amit a törvény elmulasztott, annak fogalma sincs a szükséglet nagyságáról.

Nemcsak a nyugdíjak emeléséről van szó, hanem *új alapelvekről*, amelyek annak a megismeréséből fakadnak, hogy *a mi hadseregünk: néphadsereg*, hogy az *a nemzet védelmi szervezete*. Harcosaink tulnyomó több-

sege gazdasági munkájából sietett a zászlók alá; *rokkantságuk*: csökkentti vagy teljesen megszünteti hivatásbeli munkásságukat, *haláluk*: megfosztja az özvegyet és árvákat kenyérkeresőjüktől. Ebből a problémák egész láncolata kerül ki, amely Németországban már meg van oldva, nálunk még megoldásra vár.

Az eredményeket a következőkben foglalom össze:

1. A háboruban megsérültek ellátását a szolgálati időtől függetlenül *megfelelő létminimumban* kell megállapítani.

2. Különbséget kell tenni a *katonai* és *polgári* rokkantság között, az előbbi vonatkozik a hivatásos tisztekre és tovább szolgáló altisztekre, az utóbbi a hadsereg többi tagjaira.

3. A polgári rokkantság megállapításánál azt a foglalkozást kell tekintetbe venni, amelyet az illető bevonulása előtt üzött.

4. Nyugdíjra az tarthat igényt, akinek munkaképessége legalább egy tizeddel csökkent.

5. Teljesen rokkantak teljes nyugdíjat kapjanak, akik csak részben azok, a teljes nyugdíjnak azt a hányadát, amely a munkaképesség csökkenési százalékszámának megfelelő.

6. A sebesülésért járó pótlékok meghagyandók továbbra is, emelni azonban nem kell azokat.

7. Teljesen rokkantaknak, akiknek összjövedelme a létminimumon alul marad, a létminimumig terjedő pótlékokat kell adni. A tiszti és legénységi létminimum külön állapítandó meg.

8. Az özvegyek és árvák ellátását a szolgálati időtől függetlenül kell megfelelő mértékben biztosítani.

9. Oly tiszti özvegyek részére, akiknek nyugdíjukon kívül egyéb jövedelmük nincs, létminimum állapítandó meg, külön a törzstisztek és külön az alantas tisztek özvegyei számára.

10. A legénységi állománybeliek özvegyei és árvái számára az ellátást nem rang szerint kell megállapítani, hanem csak az elhaltak szolgálati ideje szerint, amennyiben a továbbszolgáló altisztek hozzátartozói pótléket kapnának.

11. A legénységi özvegyek, ha azok teljesen munkaképtelenek és vagyontalanok, bizonyos létminimum alapján látandók el.

12. A *rokkantak* özvegyeiről és árvájáról úgy kell gondoskodni, mint azokéiról, akik az ellenség előtt estek el, vagy a harctéren szerzett sebesülésekben vagy betegségükben haltak el.

Ebben a tervzetben semmi sincs, ami Németországban már évek óta meg ne volna valósítva. Ennek keresztülvitele persze óriási költséggel jár, ez a költség azonban elkerülhetetlen. Az általános védkötelezettségnek kiegészítője az az általános kötelezettség, amely a rokkantak, a katonai özvegyek és árvák megfelelő ellátásáról gondoskodik. Ebben a két kötelezettségben nyilvánul meg az állami szolidaritás, amely az egyes államok polgárságát eggyé forrasztja.

Az összes harcterek legjobb és legáttekinthetőbb térképei legolcsóbb áron

Várnay L.
könyvkereskedésében (Kárász-utca 9.)

HIREK

0000

A mult megismétlődik . . .

(*Saját tudósítónktól.*) Az ember azt hinné, hogy *Bizánc* birhatása ma először dobogtatja meg az oroszok szívet s hogy újabb kornak a tendenciája Konstantinápoly elfoglalása. Pedig már több mint ezer esztendő mult el azóta, hogy az oroszok először kísérelték meg Bizánc bevételét. 860-ban, a mikor még a keletrómai imperátor ült biborszékén Bizánciumban, az oroszok kétszáz vitorláhajóból álló flottájukkal megjelentek az aranyváros előtt s a vakmerő varégekkel élükön, ostrom alá vették.

Photios patriárka leírja a vad horda tülekedését s homiliában, melyeket a bizánci népnek tartott, megemlékezik az oroszokról, kiket *rhos*-oknak nevezett. Jellemzően festi le őket s megállapításai ma is találók az oroszokra. A szentéletű patriárka így beszél:

Nép, dicsőség és név nélkül a szlávok színvonalán, előbb ismeretlen, s csak Bizánc ellen való hadjáratával tűnik ki a homályból. Előbb észre nem vett s csak most lett érdemes a figyelemre. Előbb alacsony és szegény, s most fényes magasságra emelkedett és megmérhetetlen gazdagságra tett szert. Nép, mely a messze távolban lakik, barbár, nomád és fegyvereiben szemtelenül bizakodó. Nem tart őrszolgálatot, nem számító és *kigunyolja a hadi művészet szabályait*. Váratlanul, mint a tenger árja, *hatalmas tömegével* egy pillanat alatt beözönlött a birodalomba. Kegyelensége és durvasága minden fogalmat felül mul. Mintha egy vadkan egy kertbe rohant volna, mintha egy saskaraj ellepte volna a szőlő vidéket, vagy nem tudom, mint valami nagy árkon, vagy vadviz, úgy jelent meg a végzetes ellenség. Ereje tudatában *durva és kiméletlen*, körülveszi az idegen nép falait, *föléget, kifoszt minden helyet* a város falai előtt, s megsemmisít mindent. Mezőt, vetést, lakást, nyáját, igavonó barmot, *megöli a szegény asszonyt, gyermeket, aggot, ifjat* a nélkül, hogy szájalom, vagy irgalom volna szívében. Boldogok azok, akik a barbár ököl áldozatai lettek, legalább nem kell a hátramaradottak szenvedését látni. Anyák kebléről leszakították a csecsemőt s sziklához vágták, s a még vonagló gyermekre borították a síró asszonyt. Szájalom hallani, s fájdalmas látni. Jobb, ha hallgat róla az ember, mint ha beszél. Még az ártatlan állatok, barmok, lovak, szárnyasok sem kerültek ki a vérengzést és ami élőlényt csak találtak, azt leöldösték. A szántóvető ott feküdt az ökre, a lovasz a lova, a háziasszony még az aprómarha között s vérük összekeveredett állatjaik vérevel . . .

Igy szól a püspök. Vajjon mit szólna, ha a fölégetett falvakat látná, a halomra lőtt ártatlan embereket, a kirabolt boltokat, a meggyalázott nőket. Mert *az oroszok most is olyanok, mint voltak* és most is Konstantinápoly elé akarnak menni.

— **Pályf Józsefet besorozták.** Dr. *Pályf* József árvaszéki elnök, a népfölkelők csüttörtöki sorozásán szintén állításra került. A bizottság kimondta rá a tauglichot. Érdekes, hogy *Pályf* József éveken keresztül működött, mint sorozó bizottsági elnök és most ő felette is kimondták a szentenciát.

— **Istentisztelet a zsinagógában.** A péntek esti istentisztelet pont félhétkor kezdődik.